

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

М И Ш Љ Е Њ Е

по захтјеву привредног субјекта Molson Coors д.о.о. Бања Лука

**Сарајево,
јуни, 2015. године**

Број: 01-26-7-18-3-I/14
Сарајево, 25.06.2015. године

На основу члана 25. став (1) тачка ф) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а по захтјеву привредног субјекта Molson Coors д.о.о. Бања Лука, Јеврејска 50, 78 000 Бања Лука запримљеног од стране Конкуренцијског савјета дана 29.12.2014. године под бројем: 01-26-7-18-I/14, Конкуренцијски савјет на 106. (стотинушестој) сједници одржаној дана 25.06.2015. године, донио је

М И Ш Љ Е Њ Е

Привредни субјекат Molson Coors д.о.о. Бања Лука, Јеврејска 50, 78 000 Бања Лука (у даљем тексту: Molson Coors или Подносилац захтјева) је поднио Конкуренцијском савјету Захтјев за давање мишљења у вези тумачења одређених одредби прописа из области заштите конкуренције (у даљем тексту: Захтјев), запримљен дана 29.12.2014. године под бројем: 01-26-7-18-I/14.

С тим у вези, привредни субјекат Molson Coors се обраћа Конкуренцијском савјету упућујући одређена питања на начин да наводи хипотетички случај постојања привредног субјекта који се бави продајом одређених производа на дефинисаном релевантном тржишту те на тај начин има утврђен доминантни положај и то:

- који су основни критериумји код утврђивања релевантног тржишта те да ли исти зависи од природе случаја;
- да ли се доминација привредног субјекта одређује за сваки конкретан случај и релевантно тржиште те се онда разматра евентуална злоупотреба доминације или се претпоставка доминације у случају испуњења тржишног учешћа у било којем случају а priori узима као таква;
- ако се утврди претпоставка доминације за одређени привредни субјекат да ли исти има обавезу да закључи уговор и отпочне сарадњу са сваким привредним субјектом (купцем) без изузетка уколико тај купац нуди закључење уговора и почетак или наставак пословне сарадње; која су права у том случају потенцијално доминантног учесника на тржишту да самостално управља својим пословањем;
- у случају да је потенцијално доминантни привредни субјекат у обавези да послује са свима да ли се то односи на производе који су незамјењљиви или на све производе укључујући и робу широке потрошње;
- да ли привредни субјекат који је потенцијално доминантан или код којег је утврђено постојање доминантног положаја може бити оптужен да свој положај злоупотребљава јер одбијањем да закључи уговор са било којим привредним субјектом онемогућава истом улазак на тржиште и самим тим ограничава тржиште, посебно у случају када постоје други

произвођачи истог производа и гдје се исти производ може набавити од било којег директног купца тог произвођача;

- да ли привредни субјекат који је потенцијално доминантан или код којег је утврђено постојање доминантног положаја може одбити закључење уговора са одређеним привредним субјектом уколико има негативно искуство у пословању са тим привредним субјектом;
- да ли привредни субјекат који је потенцијално доминантан или код којег је утврђено постојање доминантног положаја има слободу да одабере са ким ће пословно сарађивати када његов производ није неопходан за обављање дјелатности његових купаца (није неопходна сировина за израду финалног производа и сл).

Подносилац захтјева тражи мишљење од Конкуренцијског савјета у циљу узимања у обзир приликом конципирања и предузимања комерцијалних активности у 2015. години.

С тим у вези, Конкуренцијски савјет сматра битним истаћи да се Одлуком о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) утврђује начин, критеријуми и поступци за одређивање релевантног тржишта, у смислу члана 3. Закона о конкуренцији, као основа за израчун тржишног учешћа привредног субјеката на тржишту, у сврху provedбе Закона о конкуренцији.

Одлука о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) дефинише категорије, услове и начине утврђивања доминантног положаја привредних субјеката и критеријуме злоупотребе доминантног положаја у смислу чл. 9 и 10. Закона о конкуренцији на релевантном тржишту производа или услуга Босне и Херцеговине.

Претпоставка постојања доминантног положаја привредног субјекта на релевантном тржишту производа или услуга прописана је чланом 9. Закона о конкуренцији. Чланом 6. Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја се прописује да привредни субјекат може имати доминантан положај и у случају да има мање тржишно учешће од законске претпоставке под условом да други показатељи као нпр. слаба позиција и тржишно учешће присутне конкуренције, постајање препрека за улазак других субјеката на то релевантно тржиште и сл. потврђују доминантан положај.

Чланом 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта прописано је да релевантно тржиште производа обухвата све производе које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим под прихватљивим условима имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене. Надаље, чланом 8. прописано је који производи и под којим условима се сматрају субститутом, те да Конкуренцијски савјет процјену да ли се неки производ може сматрати замјенским, доноси са гледишта купца односно, потрошача.

Чланом 2. став (2) исте одлуке прописано је да се релевантно тржиште одређује посебно за сваки случај.

Доминантни положај привредног субјекта није забрањен. Члан 4. став (1) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја наводи да доминантан положај који има привредни субјекат на релевантном тржишту, у правилу, није забрањен, а став (2) наводи да је забрањена злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту кроз дјеловање привредног субјекта која има за циљ и последицу искључивање или «затварање» тржишта, односно ограничавање или нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, а у ставу (3) истог члана се наводи да злоупотреба владајућег

положаја на релевантном тржишту, искључиво постоји у оним случајевима у којима је привредни субјекат предузео одговарајуће дјеловање на властиту иницијативу.

Чланом 3. предметне Одлуке прописано је по којим критеријумима се одређује да ли привредни субјекат има значајну тржишну снагу на релевантном тржишту у односу на стварне или потенцијалне конкуренте.

Чланом 9. предметне Одлуке прописани су најчешћи облици злоупотребе доминантног положаја.

Имајући у виду све наведено, Конкурентијски савјет у сваком конкретном случају утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја примјењује цитиране одредбе те одређује релевантно тржиште производа према наведеним критеријумима, и на основу тога, и других прикупљених доказа, доноси коначне одлуке.

Предсједница

Маида Чампара